

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 5.11.2020
Sayı: 3087

36227

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU

Eskişehir Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 4/11 / 2020

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Ülkemiz tarım arazilerinin yüzde 75'ini kaplayan hububat ürünleri ülkemizin bitkisel ve hayvansal üretiminin omurgasını oluşturuyor. Üretici için hububat demek geçim kaynağı demek. Kırsal kesim için hem beslenme, hem yem ihtiyacının karşılanması hem de gelir kaynağını oluşturuyor. Hububat ayrıca zengin karbonhidrat içeriklerinden dolayı önemli bir besin kaynağıdır. Tahıl ve tahıl ürünleri vitamin, mineral, karbonhidrat ve diğer besin öğelerini içerir.

Türkiye 2019'da 3,7 milyar dolarlık hububat ve hububat ürünü ithal etmişti. (Toprak Mahsulleri Ofisi –TMO) Türkiye'nin 2019 yılındaki toplam buğday ithalatı 9 milyon 827 bin tonla buğday ithalatında rekor kırırken, 18 Nisan 2020 tarihinde Resmi Gazete 'de yayınlanan Hububat ve Bakliyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, "100 bin ton kuru bakliyat, 1 milyon ton buğday, 700 bin ton arpa, 700 bin ton mısır ve 100 bin ton pirinç" ürünü için sıfır ithalat gümrük vergisi uygulanması kararlaştırılmıştır.

Türkiye'nin 2019'da 19 milyon ton olan buğday üretiminin bu yıl yüzde 8 artarak 20.5 milyon tona, 7.6 milyon ton olan arpa üretiminin de yüzde 9 yükselerek 8,2 milyon tona çıkacağı tahmin ediliyor. (TMO, 2019)

Dünyayı sarsan koronavirüse rağmen Türkiye'nin hububat ithalatında önemli artışlar oldu. Koronavirüs nedeniyle üretici ülkelerin en fazla ihracat kısıtlaması uyguladığı buğday, soya, pirinç başta olmak üzere hububat ürünlerinde Türkiye'nin ilk 5 aylık dönemde ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre önemli oranda arttı. (TÜİK), Koronavirüs sürecinde Rusya, Ukrayna, Kazakistan başta olmak üzere bazı üretici ülkelerin ihracat kısıtlaması uyguladığı hububat ürünlerinde Türkiye'nin ithalatı arttı. Virüs dinlemeyen ithalat ilk 5 ayda geçen yılın aynı dönemine göre önemli oranda artış kaydetti.

Türkiye genelinde hububat hasadı neredeyse tamamlandığından TMO alımları geçen yılın altında kaldı. Her ne kadar yurt içi hububat üretimi geçen yılın üzerinde gerçekleşse de Covid-19 salgını nedeniyle ürün fiyatlarında yükseliş beklentisiyle stokçuluğun artması ve sektör dışı kesimin de spekülasyon amaçlı ürün alması nedeniyle yurt içi piyasa fiyatları hasat başından itibaren yükselerek TMO alım fiyatlarının üzerine çıktı. (Basın)

26207

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TMO, piyasa düzenleme görevi kapsamında spekülasyon kaynaklı yaşanabilecek fiyat artışlarının gıda enflasyonunu tetikleyici etkilerini önlemek, olağanüstü hal stoklarını oluşturmak, yurt içi alımlarla belirli bir seviyede kalan buğday ve arpa stoklarının ithalat yoluyla takviye etmek amacıyla 500 bin ton buğday ve 60 bin arpa ithalatı için, TMO hasattan sonra ilk buğday ithalat ihalesini 25 Ağustos'ta yaparken, bu ihalede ortalama buğday fiyatı 222 dolar olarak gerçekleşmişti. (Basın)

Ancak daha sonra yapılan ihalelerde fiyatların dolar bazında yükselmesi dikkat çekmişti. Eylül ayında yapılan ihalede fiyatlar 245 dolara, ekim ayında yapılan iki ihalede ise fiyatlar 257 dolara ve 272 dolara çıktı. Bu duruma göre TMO'nun ilk ihaleyi yaptığı 25 Ağustos ile son ihaleyi yaptığı 22 Ekim tarihleri arasında yapılan ihalelerde ithal buğday fiyatlarının tonda 50 dolar arttığı görülmekte.

2023 için ön görülen 90 milyon nüfus, ve 50 milyon turist yanında dışarıya yapılan yardımları göz önüne alırsak büyük bir gıda sorunuyla karşı karşıya kalabiliriz. Onun için bu ürün grubu ile ilgili üretimden, ticaretine ve sanayisine kadar olan tüm aşamalarda ortaya çıkan sorunların çözümü, ülke tarımında sorunların birçoğunun çözülmesi anlamına gelmektedir.

TMO Genel Müdürü, hububatın spekülasyoncuların eline geçtiğini iddia etmiştir. Buğday hasadını tamamlandığı Ağustos ayının sonunda buğday ithalatına başlayan TMO, 2,5 ayda 5'inci buğday ithalatı ihalesini 11 Kasım'da 550 bin tonluk buğday ithalatı ihalesi yapacak olan TMO, bu ihaleyle birlikte 2.5 ayda toplam 1 milyon 800 bin ton buğday ithal etmiş olacak. (Basından)

Bu bağlamda;

1-Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile hububat ithalatında sıfır gümrük vergi uygulaması kararını alınmasının gerekçeleri nelerdir?

2-Bakanlığınızca, hububat ürünlerin üreticisi çiftçilerin elindeki alım fiyatını etkilememesi için Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar nelerdir?

3- TMO piyasası regüle edecek tedbirler almış mıdır?

4-Son 10 yılda TMO ne kadar buğday satın almıştır?

5-Spekülasyoncuların buğday piyasasını kontrol etmelerinde TMO'nun kusuru var mıdır?